

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 80 kr., za pol leta 50 kr. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr. Če se enkrat tiska; 12 kr. Če se dvakrat, in 15 kr. Če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Naše veleposestvo.

II.

Tam na Nemškem so veleposestva, ki izbornó izhajajo. Na Slovenskem tega ne najdemo. Stare slovenske grajske rodovine se leto za letom zgublajo. Ali se na kantu njihova posestva prodajo, ali pa jih s proste roke prodajo. Ne morejo izhajati. Lahko bi redila ta naša veleposestva 60—100 glav goveje živine, več parov konj, do 50 svinj, žita bi pridelali lahko 300 do 1000 mernikov, ovsá tudi toliko. Hoste bi po manjših pametnih prodajah vsako leto dale nekaj za davke. Živeló bi se zraven še zmiraj lahko pri juhi in mesu vsaki dan. Ali kaj hočemo. Fantí grajski študirajo, postanejo vojaki, uradniki in oče jih mora zakladati. Vsak mesec bi bilo treba za jednega par volov prodati. In dekleta se možijo. Tista neumna misel, da morajo barone dobiti, zapelje te naše grajščake, da jih vržejo baronom na vratove, če ti tudi nič ne gleštajo in so praznih glav. Velike dote, kakor pri kmetu, morajo tudi te dekleta prodati pomagati. Pa je treba 600—1500 gld. na leto davka plačati, treba je družino, veliko družino plačati, treba je vozov, družega orodja, treba je poslopja popravljati, ali ker je vse že precej staró in na vseh koncih poka, nova delati. — To vse je bilo nekđaj zastónj, danes stane dosti denarja. Zdaj pa še kaka uima, kaka toča, kaka kuga v svinjakih, ali trtna uš v vinogradih. Novih nasadov vinogradov stane oral do tisoč goldinarjev, in še to vse je morebiti le poskušanje, ki se morda čez par let ne obnese. Poznamo malo veleposestnikov, ki so ta prehod iz starega gospodarstva v novo dobro prestali. Na Dolenjskem jih je malo, na slov. Štajerju tudi malo. Na Gorenjskem, Notranjskem pa tudi poka v grajščinah. Na Štajerskem barantajo z veleposestvi kakor s krompirjem. Le par let je kdo posestnik. Na Dolenjskem se veleposestva po ljudeh kupujejo, ki v parceliranju svojo korist iščejo. V par letih so šla štiri veleposestva in lepa, z vsem dobro preskrbljena.

Če bodo naši veleposestniki naprej tako gospodarili, jih bo še več v kratkih letih šlo. Malo je najti pametnih in varčljivih gospodarjev. Ali si more človek kaj lepšega misliti, ko lepo veleposestvo v redu obdelano in drugače v redu držano! Nima tak veliki kmet družega gospoda nad sebe, nego onega močnejšega, ki ima dež, mraz in točo v svojih rokah. S tem se pa lahko izhaja. In zdravo delo! Ni treba na jetrih bolehati; toplice so pa blizo kje, da se človek skoplje in si sčisti kožo. In po zimi drva, kolikor jih hočeš, krač, klobas vse polno v dimnati kuhinji, kjer gospodinja dosti več dobrih kuh napraviti

ve, kakor kuharji tam na Dunaju, ki služijo po 4000 gld. na leto.

In lov, kogar isti veseli. Po leti zdrava kopelj v pekočem solncu na travniku in po zimi s spočitimí konjiči na saneh v zdravem premrazenem zraku. Potem apetit, da lahko človek je in pije in zraven kadi dober tobak. Srce, kaj še hočeš več!

Seveda dobro, pametno je treba gospodinjó imeti. V tako velikem gospodarstvu žena še tri vogale hiše podpira; tam v mestnem življenju je le še za kratek čas, za igračo možu, ki si lahko v štacuni vse kupi in v gostilni vso jed dobi.

Ali je treba v zdajšnjem gospodarstvu veleposestev in njenih gospodarjev, to danes ne bomo razvozlavali, ali škoda je za narodno življenje, ko ti ljudje niso pri nas to, kar so mej družimi pametnimi narodi. Naši so se sicer odtujili po večjem narodu; Nemci hočejo biti. To je smešno vsaj za one, ki so starih naših rodovin potomci. Oni so udje narodovi, kakor kmet ali meščan; narod obstoji iz vseh stanov, ne samo iz kmetov. Ali teh krepkejših ljudi, kar bi bili, ko bi v redu živeli in gospodarili, manjka v delu narodovem v pridobitev boljših gospodarskih in društvenih in sploh duševnih razmer. Politično pa nam slabijo naše moči tudi s premišljeno nagajivostjo. Bili bi tudi lahko učitelji, prijatelji manjšim kmetom; lahko bi jim za malo plačilo pomagali z drvi, nasteljo, lahko z boljšo rejeno mlado živino, z dobrimi semeni, lahko bi bili v vseh vprašanjih pametni svetovalci našemu kmetu in v politiki bi moral imeti v teh ljudeh svoje najboljše in najbolj neodvisne zastopnike. Ti bi stali na gmotno dobrih tleh in bi bili lahko brezobzirni. Tako pa je visoka stena mej tema dvema kmetoma in drugim narodom; godi se pa tudi obema tako, da gresta oba nizdol in vsemu narodu slabo.

Za negotovimi nameni.

Slovaški spisala L. Podjavorinska.

»A — kaj! Jaz sem doma, kamor pridem; saj je povsod božja zemlja. Že sem se privadil na te vozičke in težko bi obsedel na enem mestu. In hvala Bogu! tudi takó se pošteno preživimo; že sedaj imamo prihranjenih par grošev.«

»Saj vi, mati, lahko ostanete doma, pa pojdem jaz sama z očetom v svet«, oglašila se je Zuzka, ki je doslej molčé poslušala razgovor starišev ter začela razumevati materino koprnenje po tihi domačiji. »Mlada sem, delala bi namesto vas, vi pa si odpčijete...«

»Kaj bi neki počela brez vaju?«, odvrnila je mati turobno; »bilo bi mi dolg-

čas za vama in še sama bi popihala v svet...«

Mikulova utihne ter skloni glavo, v kateri so se osvežili spomini na preteklost. Že je temu dvanajst let, kar se vračajo enkrat ali dvakrat na leto po tej cesti v vasico Mrazovec s svojega klatenja »po svetu.« Prebijejo dva do tri tedne v svoji mali koči, med tem časom nastrugari mož kuhinjskih žlic, naplete košičkov, in ko se jame Mikuli in hčerki tožiti za »svetom«, pa se napoté z izdelki svojih rok v daljne kraje. Tako so prehodili že večkrat Avstrijo, — pa hodijo tudi doli za Pešto, k reki Tisi. Pred šestnajstimi leti so se preselili v Mrazovec iz Považja, kupili si od občine kos pašnika ter postavili si — kakor cigani — za vasjó malo kočó. Zakaj so se izselili iz poprejšnjega stanovanja, odkod so, ni vedel nikdo. Mrazovčani so se obnašali proti njim dokaj uljudno, bližali so se jim iz — radovednosti. Toda z malobesednim Mikulom in njegovo tiho ženo niso imeli nikakih zvez. Zato so se jim jeli posmehovati, in ko so čez par let Mikulovi začeli »svetariti«, postali so jim sovaščani zelo nenaklonjeni, zlasti od onega časa, ko je začela krožiti novica, da se je Mikula potikal nekđaj s komedijanti. Že tega je bilo dovolj, da so se Mrazovčani pokazali v čudni luči. Bog vé, kakšni ljudje so, ker ne živé kakor drugi doma, marveč se potikajo po svetu za negotovim kruhom, in Bog vé, kakih copernij in vražarij so se naučili pri komedijantih! Zato, ko so se Mikulovi napotili z vozičkom in psom v daljni svet, ne bi se bil približal nikdo za nikak denar k slabo zaprti koči. Mikula in Zuzka sta se smejala tem predsodkom vaščanov, katerih pred njimi niso skrivali; toda Mikulovi je to hudo délo in vedno bolj je postajala zamišljena. Toda, kaj bi bili tudi počeli doma? Živine niso imeli, niti polja, v svetu pa se je vendar vsikdar dal prislužiti kak groš. Živelí so skromno; Mikula si časih ni privoščil niti žganjice, spravlja je krajcarje v oguljen mošnjíček. Ta mošnjíček je nosil privezan na vratu, njegova žena pa je hranila ključ od kočé. Njega je spodbujal mošnjíček k daljšemu svetarenju, v njej pa je budil ključ neprestano koprnenje po domačiji.

Dospeli so k prvim mrazovškim hišam. S cerkvenega stolpa se je oglašil zvon. Mikula je urno snel klobuk, njegova žena sklenila roki, šepetajoča molitev. Tudi Zuzka je postala resna. Vsem pa se je zdelo, kakor bi glas zvona govoril k njim z glasom dobrega prijatelja. Mikulo sama, ki sicer ni bil preveč mehke narave, so navdali prijetni občutki. V vasi je bilo živo; ljudje so se vračali s polja domov, in pastirji so gnali čredo s paše.

Mali otroci, bosí in v kratkih srajcah, so tekli vriskaje po prašni cesti ter metali prah drug v drugega. Zuzka je radovedno ogledovala znane ji hiše — posebno pozorno pa si je ogledovala veliko hišo poleg občinskega vodnjaka, s katere dimnika se je valil dim. Vrata so bila odprta — na dvorišču je ležalo gospodarsko orodje; nekdo je tam izpregal par sivih volov in popevaje potihoma neko pesmico, odganjal ju v hlev. Zuzka je obstala za trenutek ter ga gledala, toda v večernem mraku ga ni mogla spoznati. »To je gotovo Samko«, mislila si je, ogledavši si še enkrat hišo, »ali pa bo kak hlapec. Če bi bil Samko oženjen, ne bil...«

Pri vodnjaku je stala tolpa žen in deklet, zajemajočih vodo v čisto oribana vedra. Smejale so se in klepetale, a ko so zagledale čudni njih voziček, takoj so umolknile ter stisnile glave skupaj, nezapno ogledujé Mikulovo rodbino. »Poglejte, kaki so ti Mikulovi!«, zaklicala je neka žena. »Aha, to so klateži!«

Mikula se ni brigal za to, kar so govorile žene, njegova žena je pa globoko vzdihnila in ni si drznila niti dvigniti glave; toda Zuzka je ponosno dvignila glavo po koncu ter se nasmejala. Na to so krenili na ozko stransko pot, raztegajočo se med gospodarskimi poslopji. Tu se je razprostirala vas okrog prostornega griča. Pod njim, dá, skoro na njegovem rebro, tiščala se je k njemu Mikulova koč. Bila je majhna, z dvema proti jugu obrnjenima okencema, z nizkimi vratami in capasto, raztrgano streho, na kateri sta mah in predec še nekoliko držala skupaj strnele deske. Pod okni je bil nekdanj vrt, sedaj pa je tam rastele plevel in osat. Od plota so ostali samo dva-tri koli, združeni z lato, pa nekoliko vej, s katerimi je bil plot zvezan. Mikula je zavlekel voziček k vratom ter obstal. Zuzka je takoj skočila k oknomu ter odstranila od nju surovo opeko, s katero sta bili zaslonjeni. Mikulova pa je prižgala košček sveče, katero je morda nalašč kupila za ta trenutek, izvlekla izza nedrija ključin odprla težek zapah pri vratih. V veži je zaduhtelo po plesnovini; bilo je hladno v njej in vse v največjem neredu. Po tleh je bila natrošena slama, v enem kotu je stalo par snopov, v drugem stara, od črvov razgledana škrinja, »žigla« imenovana. Izpod nje je molela obrabljena metla in golenice starih škorenj. Na ognjišču je ležalo nekoliko kuhinjskega orodja, ponva z odbito nogo, lonec z belim apnom in čopič, s katerim pa že par let nikdo ni belil. V sobi tudi ni bilo pahišnega orodja; samo iz par desk zbita postelj, klopi ob steni in škrinja, ki je služila namesto mize. Na jedni steni je viselo par zaprašenih vrčev. Marljivi pajki so napredli cele mreže pajčevine po tleh, stropu in kotih. Takoj so se vsi lotili čiščenja. Zuzka je pometla sobo ter nosila slamo iz veže pred vrata, mati se je čilo vrtela po sobi ter nosila z možem iz vozička pripeljano prtljago in jo skladala v škrinjo. Bilo je to vse njihovo imetje: nekaj vrhne obleke in perila, kuhinjsko orodje, namreč lonec, ponev, sklede in nekoliko žlic. Več »v svetu« niso potrebovali, ker so živeli kakor kaki planšarji; kamor so prišli, bodisi tudi pod milim nebom, skuhalo so si nekoliko jedi; spali šestokrat tudi na polju, v skednju ali pod kako šupo. Prenočišče so redkokedaj plačevali; to je bilo protivno Mikulovim gospodarskim na-

zorom. On je vedno skušal zapraviti kolikor je bilo najmanj mogoče ter bil radi tega po svetu nekaka izjema med klateži, kateri večinoma živé le od »danes do jutri«. On je marljivo spravljal novce v usnjati mošnjček ter ž njim opravičeval pred ženo svojo ljubezen k svetarenju.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Deželni zbori, kar jih še ni šlo na velikonočne počitnice, še niso prišli do katic političnih izjav večjega pomena. V koroškem dež. zboru je bil podan predlog, naj se protestuje proti porabi § 14. Jednak predlog je bil podan tudi v nižjeavstrijskem dež. zboru, kjer pa se je večina nekako izrekla za to, naj se jezikovni zakoni uveljavijo s § 14.

Nova pravna pogajanja. Vlada je izdala jezikovni zakon in ga je hotela uveljaviti s § 14. Nemci so radi tega zagnali strašen hrup, dasi je bil vladni načrt izdelan popolnoma po njihovih zahtevah. Vlada je vsled tega opustila svoj namen, hoče pa sedaj novič povabiti vse stranke na pravna pogajanja. Bržčas se izjalovi tudi novi poskus.

Delegaciji in državni zbor. Naš državni zbor se snide šele meseca septembra, da voli člane delegacije — ako tega Nemci ne preprečijo. Delegaciji se snideta koncem novembra.

Vojni proračun za l. 1900. Stroški za vojaštvo rasejo od leta do leta. Za prihodnje leto hoče vojna uprava zahtevati zopet 23 milijonov goldinarjev več kakor za letos. Večina tega denarja se porabi za povišanje plač častnikom.

„Proč od Rima.“ Mej avstrijskimi Nemci rase čedalje bolj gibanje za prestop iz katoliške cerkve k protestantizmu. Prestopilo je že na stotine ljudij v raznih deželah, a po Veliki noči jih hoče prestopkar 10.000. Ako pojde tako naprej, utegne to gibanje postati usodnega pomena za katoliško cerkev v Avstriji.

Mejnarodna mirovna konferenca je sklicana na dan 18. maja v Hag. Papež ni povabljen.

Italija hoče zasesti en kitajski pristan, a Kitajska tega neče dovoliti.

Filipine. Na Filipinskih otokih se vrše krvavi boji mej Amerikanci in domačini. Amerikanci kar nič ne napredujejo.

Domače in razne novice.

Deželni zbor kranjski je imel doslej pet sej, v katerih so se večinoma rešile le prošnje manjšega pomena, računski zaključki in nekateri proračuni. Pri razpravi o gledališču so klerikalci letos zopet zahtevali, naj se nemškemu gledališču ničesar ne dovoli, dočim so lani sami glasovali, da se je dovolilo nemškemu gledališču 6000 gld. Poslanci narodne stranke so glasovali za podporo nemškemu gledališču, ker te podpore ne plača dežela, ampak jo plačajo Nemci sami. Nemci plačujejo namreč za lože nad 7000 gld. v dež. blagajno. Če se jim od te najemščine za lože ne da podpora, ne bodo več nobene lože vzeli in dežela bo imela nad 1000 gld. na leto izgube. Toliko, da se bo vedelo, kje je resnica, kadar bodo klerikalci zopet lagali, da dežela daje nemškemu gledališču pod-

poro, ko v resnici dežela ne da nobenega krajcarja. Prav zanimiva razprava se je vnela tudi glede obnovljenja vinogradov. Sklenilo se je, opustiti ljubljansko trtnico in podpirati po jedno kmetijsko podružnico v krškem, črnomaljskem, novomeškem in postojinskem okraju, da vzdržujejo trtnice, in dovoliti 50.000 gld. za brezobrestna posojila za obnovev vinogradov, dočim bo vlada dovolila isto toliko.

Besedolomno katoličanstvo. Lansko leto je bila mej narodno in klerikalno stranko v dež. zboru sklenjena sprava. Po tej pogodbi bi morala jedna stranka podpirati drugo, kadar bi šlo za volitve proti Nemcem in bi se konsumna društva ne smela snovati, ako v to ni privolila druga stranka. Posledice teh določb so v gotovih slučajih za jedno kakor drugo stranko težavne, ker pa so se prevzele s slovenskimi podpisi, mora se jim podvreči jedna kakor druga stranka. Klerikalna stranka pa jih ni hotela prevzeti, in pokazala je to že pri deželnozborski volitvi v Kranji in Škofjiloki. Tudi je po spravi s posebno vnemo organizovala povsod po deželi konsumna društva ter zastopala mnenje, da pri volitvah v ljubljanski mestni svet ni zavezana, glasovati za kandidate narodne stranke, in naj bi nemški kandidatje vsled tega tudi zmagali! Ker bi bil najboljši dokaz, da se je sklenila resna »sprava«, če bi se ljubljanske volitve v soglasju vršile, klical je župan Hribar skupno posvetovanje obeh prijateljenih klubov. Pri tem so katoliški poslanci izjavili, da ima sprava le ta pomen, da mora katoliško-narodna stranka pri volitvah v deželni in državni zbor glasovati za kandidate nasprotnne stranke, kadar je nevarnost, da bi drugače zmagal Nemeč; glede volitev v ljubljanski občini pa ima katoliška stranka popolnoma proste roke, in sme v pravni dobi vsekdar postaviti svoje kandidate, in naj Nemci vsled tega desetkrat zmagajo. Vsi katoliški poslanci so kakor en sam možiček pritrdili temu vratolomnemu razlaganju dr. Papeža! V očigled takemu nasilstvu ni bilo glede konsumnih društev nič dobrega pričakovati in se res tudi ni nič doseglo. Klerikalci jih bodo še dalje snovali, in je v tem pogledu sprava razveljavljena. Župan Hribar je skupno sejo prijateljenih klubov končal z besedami: »Bila je to prva skupna seja, in bode prej kot ne tudi zadnja!«

Shod trgovcev in obrtnikov bo dne 6. aprila v Ljubljani. Udeleži se ga lahko vsako. Kdor slučajno ni dobil vabila ali vstopnice, je dobi pred zborovanjem v »Narodnem domu.«

Škandal. V Tomišlju službuje kot beneficijant in kurat neki Jože Knific. Ta človek se je predrznil v nedeljo raz leco imenovati občespoštovanega g. M. Peruzzija in nekega drugega veljaka goljufa in sleparja. Knific ju je kar imenoma na ta nečuven način razžalil, dasi nima v to niti sence povoda, in sta oba tako vzgledna poštenjaka, da kak Jože Knific niti vreden ni, da bi jima prah s čevljev obrisal. Knific pride seveda pred sodišče. Zares, lepe izglede nam dajejo ti katoliški duhovniki! —

Zavod za gluhoneme. V III. seji deželnega zbora dne 17. marca je dež. predsednik baron Hein naznanil, da se začne še letos zgradba zavoda za gluhoneme v Ljubljani.

Razveljavljen mandat. Tržaško namestništvo je sistiralo sklep občinskega sveta v Trstu, s katerim je bil razveljavljen mandat občinskega svetnika in deželnega poslanca Nabergoja.

Podpora. Poljedelsko ministerstvo je občini Šmarije pod Ljubljano za vodovod dovolilo 4100 gld. podpore.

Zmaga v Dragi. Slovenci so pri občinskih volitvah v Dragi dosegli sijajno zmago. Vzlic strastni agitaciji so Nemci tako grdo propadli, da nimajo niti jednega zastopnika v občinskem odboru. Značilno je, da so dobili v domači občini le 16 glasov, slovenska stranka pa 40 glasov. Volitev je vodil gospod Prakomarovič iz Kovevja in postopal jako pravično in nepristransko.

Okrajna bolniška blagajna v Novem Mestu je imela dne 12. m. m. svoj občni zbor, na katerem je g. Malovič opozarjal, da je blagajna okrajnemu glavarstvu vedno slovensko dopisovala, dočim glavarstvo nemško odgovarja, ter je predlagal, naj se glavarstvo prosi, naj v bodoče odpisuje blagajni slovensko, ta pa naj na nemške dopise več ne odgovarja.

Za vinorejsko šolo v Ljutomeru pošiljajo mnoge občine v okolici prošnje na deželni zbor štajerski. Taka šola bi bila za ljutomerski, radgonski in ormoški okraj velike koristi.

Deželni zbor istrski bode, kakor se poroča, letos zboroval v Koprju. Dne 17. m. m. je prišel v Koper deželni glavar Campitelli ter naznanil županu, da hoče vlada sklicati deželni zbor v Koper. Zadnje zasedanje se je, kakor znano, vršilo v Pulju.

Volitev v Istri. Dne 16. marca se je vršila dopolnilna volitev v isterski deželni zbor za mesta Pazin, Labinj in Plomin. Izvoljen je italijanski kandidat dr. Constantini s 155 glasovi; hrvatski kandidat dr. Šime Kurelić je dobil 140 glasov. Italijanska trdnjava ni še padla, toda maje se in moralno so zmagali Hrvatje.

Prešičjereja. Pred mesecem dni razstavljen je bil prešič domače reje v Ljubljani, ki je tehtal 391 kg. V znani gostilni pri Starmanu v Ljuži v župniji Sv. Lenart pa so izredili prešiča domače reje in ga dne 22. marca prodali v Loko mesarju Divjaku v Puštalju. Tehtal je 707 funtov ali 395-90 kg. To je lep napredek v domači reji. G. Janez Fojkar sme biti ponosen, kakor tudi gospodinja, da se kaj tacega izredi v njiju hlevu, ker pri nas to ni nekaj navadnega. V jeseni pa je ravno tam dala svoje življenje svinja, ki je tudi tehtala pet centov.

Nesreče. Iz Bohinja se poroča: Minoli teden so našli v sirarnici pri stari Fužini mrtvega sirarja Lovro Šolarja. Občešpovčan pošten fant je zakuril spodaj dve peči, da bi delal sir. Ker prostor ni bil odprt, se je razvila ogljenčeva kislina in ga omamila. Ko je vzdignil hleb sira, je omahnil, padel znak in umrl okoli treh popoldne. Našli so ga šele zvečer, ko so prinesli mleko v sirarnico. Roke je imel razprostrate, kot da bi se hotel z zadnjimi spraviti k vratom. Star je bil 27 let. — Dne 16. marca je po noči v mlinu v grajščini v Kostanjevici zgorel mlinar Fr. Hodnik, oče treh nedoraslih otrok. Kako se mu je pripetila nesreča, se ne ve. Najbrže se je udaril, potem padel nezavesten na petrolejsko svetilnico, nad katero mu je zgorel ves zgornji del trupla. Žena njegova dobila ga je že mrtvega.

V Mošnjah pri Radovljici ustanovilo se je povodom 50letnega vladanja našega presvetlega cesarja »prostovoljno gasilno društvo«. V načelstvo so bili voljeni gg.: Fran Kocijančič, načelnik; Ivan Reš, podnačelnik; Andrej Jurgele, blagajnik; Ign. Rozman, tajnik.

Novo gasilno društvo so ustanovili v Senčurju pri Kranju. Pravila so že predložili vladi v potrjenje.

V Trziču se je ustanovilo »Podporno društvo izučenih čevljarskih pomočnikov«, katerega pravila je vlada že potrdila.

Detomorka. V Kranju je popustila dekla Marjana Blažun svoje novorojeno dete na mrzlih tleh, tako da je zmrznilo. Blažun je od nesla mrtvo dete potem v svisl. Brezsrčno mater izročili so orožniki sodniji.

Laški defraudantje. Kako izborno znajo Lahi upravljati z občinskimi denarji, to se vidi v Istri. Skoro vsak teden pridejo na dan kake defraudacije. Zdaj ima sodišče zopet vse polno dela v Milju, kjer so laški gospodarji veliko let občino kar sistematično škodovali. Preiskovalni sodnik je dal aretovati bivšega župana Ubaldinija in dva druga Laha, preiskava pa teče tudi proti bivšemu županu dru. Vallonu. Istrski deželni odbor ni v treh letih nič zapazil, kako v Milju krađejo občinski denar! Ali ni to čudovita nebrižnost — kaj-li?

V Ameriko. V zadnjem času je število izseljencev v Ameriko močno narastlo. Posebno iz Dolenjskega se ljudje izseljujejo v Ameriko. Brezvestni agentje zapekuje ljudi, da grejo z doma brez potnega lista. Agent Silvio Nodari v Vidmu (Udine) na Laškem ljudi po tiskanem puku uči, kako se morejo vesti, če nimajo potnega lista, da ne pridejo ljubljanski policiji v roke. To store tudi drugi agentje, ki nimajo pravice v Avstriji, izdajati vozne listke za vožnjo v Ameriko. Ljudje verujejo agentom, ki imajo potem sitnosti, in jih navadno ustavi žandarmerija in morebiti še zapre in pošlje domov. Agentje obetajo ljudem jako cene in kratke vožnje, a navadno se potem tisti, ki njim verujejo opeharijo in se kesajo, ko je že prepozno, da so agentom šli na limanice. Zato naj ljudje nikar ne zaupajo agentom, kakoršni so Nodari, Strasser v Inomostu, Bomel v Baselu in Missler v Bremenu, kateri nimajo v Avstriji pravice, ljudi izseljevati v Ameriko, in jih ni avstrijska vlada v to koncesionarila. Na Kranjskem imati tako koncesijo le družbi »Red-Star-Linie« in »Norddeutscher Lloyd«, kateri imati tudi zastopnika v Ljubljani. Vsi drugi agentje nepostavno pospešujejo izseljevanje. Poročalo se je nam, da mnogo izseljencev sedaj vstopi v vlak v Zalogu, v Borovnici, na Rakeku in v Št. Petru, kakor tudi v Vižmarjih in Medvodah. Na Rakek se baje kar na vozovih pripeljejo iz Dolenjskega. Mnogo jih pa tudi odpotuje iz Krškega v Zagreb, kjer je baje Misslerjeva agentura. Ako bi na teh postajah bila tako stroga kontrola, ko je na ljubljanskem južnem kolodvoru, bi ne bilo mogoče, da bi se toliko mladeničev, ki še niso dopolnili vojaška leta, izselilo brez potnih listov v Ameriko.

Škof Vertin. Kakor povzamemo nekemu zasebnemu poročilu, je naš belokranjski rojak, škof Vertin, konec februarja umrl. Amerikanski slovenski listi so poročali o njegovi bolezni, zato ta novica ni neverjetna.

Dva vola ukradena. Posestniku Antonu Kiču v Doberniku bila sta 20. marca na sejmu v Mirni peči pred Lesčevo gostilno ukradena dva vola. Jeden je bil siv, marogast, drug pa pšenične barve z belimi lisami. Vola sta vredna okoli 200 gld.

Tatvina. V pretečenem tednu so neznan lopovi vlomili v hišo Urše Šikovič v Streharjih in odnesli okoli 50 gld. denarja, srebrno cilinder-remontoar uro z nikelnasto pancerverižico, zlate vhane v podobni grozdja, zlate vhane (murčke), dve zlati broši, srebrno brož, katera je imela na sredi vdolano modro rožico, dve zlati ovratni verižici s križcem in medaljonom, zlato verižico za žensko uro, srebrno pozlačeno verižico, dva zlata prstana z rudečim in belim kamnom, srebrno zapestnico, 6 gnjat, 20 litrov žganja (»grenkega«), 25 »kratkih« smodk, 25 smodk po 1½ kr. in šestlitrsko steklenico. Vsa škoda znaša okoli 240 gld. Lopovi, katerih je moralo biti več, so z rovnico zlomili železni paš na oknu in tako potem skoz okno prišli v sobo, kjer so bile navedene reči. V sobi ni nihče spal.

Ogenj v gozdu. Dne 14. marca se je vsled iskre iz železnične lokomotive blizu trboveljske postaje vnel ogenj v gozdu, ki je provzročil trem posestnikom do 1000 gld. škode. Šele po preteku šestih ur se je prebivalcem, katerim je prišlo na pomoč 100 trboveljskih delavcev, posrečilo zadušiti ogenj. — Tudi na Šmarni gori je gorelo dne 16. marca popoldne do pozno v noč.

Pogorel je nedavno posestnik Miha Horvat pri Kozjem ob cestah proti Pilštajnu, ostala je le hiša, zgorelo je pa tudi 17 prašičev.

Požar. Nedavno je pogorelo poldrugi hektar gozda pri loki v krški občini. Škode je do 120 gld. Ogenj je nastal vsled ne previdnosti.

Postopač. Neki Karol Renko iz občine Polšnik v litijskem okraju, ima navado nabirati po štajerskem podpore od občin na račun svoje domače občine ter tako domačinom provzroča velike stroške. Namestništvo v Gradcu je zaukazalo, da temu človeku ne sme nobena občina dati podpor.

Nov slovenski časopis je pričel izhajati v Clevelandu v Ameriki z imenom »Narodna beseda«. List bode izhajal enkrat na mesec. To je sedaj tretji slovenski list.

Poskušen samomor. Preteklo nedeljo se je v Celju mej predstavo v gledališču ustrelila nemška igralka Lola Ranzolla. Zadela se je v prsa. Težko ranjeno so jo odnesli v bolnico. Vzrok poskušene samomora je baje nesrečna ljubezen.

Deseti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovale so nadalje občine: Žalina 20 gld.; Zgornje Vreme 15 gld.; Dolenjvas pri Ribnici 20 gld.; Hotedršica 20 gld.; Žužemperk 25 gld.; g. dr. Fran Kogoj v Kranjski gori 31 gld. (nabranih pri slavljenji odlikovanja župana Budinka); končno občini Cerkno na Goriškem in Radeče pri Zidanem mostu vsaka po 20 gld.

Pomnožitev trafik. Vlada hoče pomnožiti število tobačnih trafik, in sicer se bode ozirala v prvi vrsti na zapuščene ponesrečenih delavcev in uslužbencev pri državnih podjetjih ter v službi ponesrečenih vojakov. Trafike bodo po možnosti dobivale tudi prodajalke v trafikah, ako so že 20 let opravljale ta posel.

Ni mogla umreti. Na Dunaju je minuli mesec učiteljica glasbe, Hermina U. zavžila petero vrst strupa, potem se je bila s kuhinjskim kladivom po sencih ter ranila si z nožem levo roko. Dasi je vse to že ob 5. uri zjutraj storila, našla jo je nje sestra opoldan v postelji še vedno pri zavesti. Samomorilko so pripeljali v bolnico; upati pa je, da bode ozdravela. Pripoveduje se, da se je hotela Hermina U. iz žalosti usmrtiti, ker jej je ženin umrl, drugi pa pravijo, da je to storila v blaznosti.

Loterijske srečke.

Gradec, 18. marca.	1, 29, 60, 32, 13.
Lino, 24. marca.	87, 22, 28, 29, 68.
Brno, 22. marca.	71, 25, 88, 74, 20.
Dunaj, 18. marca.	18, 17, 22, 67, 31.
Trst, 24. februarja.	22, 70, 13, 82, 14.

Tržne cene v Ljubljani

24. marca 1899.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, 100 kg	10 50	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	8	Surovo maslo,	1
Ječmen,	7 50	Jajce, jedno.	02
Oves,	6 50	Mleko, liter.	08
Ajda,	8 20	Goveje meso kgr.	60
Proso,	9	Telečje	64
Koruza,	5 60	Svinjsko	65
Krompir,	2 20	Koštrunovo	40
Leča, hktl.	12	Piščanec	70
Grah,	10	Golob	22
Fižol	11 50	Seno, 100 kilo	2 20
Maslo, kgr.	1 15	Slama,	1 80
Mast,	72	Drva trda, klfr.	7
Špeh svež,	64	" mehka,	5

Zahvala!

Dne 12. oktobra 1898 sem ravno v istem času pogorel, ko nisem bil zavarovan, zame se je potegnil kot glavni okrajni zastopnik „Dunajske zavarovalne družbe“ gosp. Franc Ks. Sajovic v Kranju, in mi izprosil 600 kron (300 gld.) Resnično mi jih je ta družba darovala, zato to dobro in pošteno družbo vsakemu gospodarju najtopleje in najbolje priporočam, in se njej tu javno zahvalim.

Tupalče, dne 25. sušca 1899.

Janez Dolinšek

(vulgo Kapove.)

Potrjuje županstvo Št. Jurij pri Kranju:
J. Barle, župan.

Jakob Kozelj, Martin Rogel, Franc Brolih,
svetovanci.

Potrjuje župništvo Predvor:
Janez Debelak, župnik.

Vožnje karte in tovarni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel št. 20

ali pa

Anton Rebek

Kolodvorske ulice šte. 29 v Ljubljani.

Odgovorni urednik dr. Ivan Tavčar.

Posojilnica za Bled in okolico

registr. zadruga z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ % in plačuje rentni davek sama.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilsarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Kovaškega pomočnika

v starosti 20—30 let, izurjenega v kovanju konj, vsprejme **France Fon**, kovaški mojster v **Bovcu**.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah od 5 kilogramov naprej

Filip Weil

velika trgovina z lasmi
v Spodnjem Kralovcu na Češkem.

P. n. čitatelje te anonce opominim, naj opozore na mojo adresu zbiralce zmešanih las.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, se meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodečnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

Lastnina in tisek „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani.